

Ο Παράδεισος είναι μια πισίνα

Η εμφάνιση μιας ρωγμής στον πυθμένα αρκεί για να μετατραπούν τα πάντα σε μια εφιαλτική Κόλαση αγωνίας

ΤΖΟΥΛΙ ΟΤΣΟΥΚΑ
Κολυμπήντας
μτφρ.: Θωμάς Σκόσσης
εκδ. Πατάκη, 2023, σελ. 192

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΚΑΡΑΜΑΓΚΙΩΛΗ**

Η ζωή για την Τζούλι Οτσούκα κερδίζεται σε δύο ζωές: Στη ζωή που επάνω κόσμου, της καθημερινότητας, και σε εκείνη του κάτω κόσμου, στην υπόγεια πισίνα, με τους περιστασιακούς της κατοίκους, τους κολυμβητές.

Από την αρχή, η συγγραφέας δηλώνει με σιγουριά ότι υπάρχει για τον καθένα ένας παράδεισος, μιλώντας για λογαριασμό και των άλλων, όλων εκείνων που τον αποζητούν, ένας παράδεισος προορισμένος αποκλειστικά για κάποιους, για εκείνους που «γλιστρούν γαλήνια στο νερό, νιώθοντας ασφαλείς». Η αφηγήτρια, σε πρώτο πληθυντικό, μοιάζει να εκπροσωπεί εκείνη τη μυστική, ολιγομελή κοινότητα του νερού, που έχει αναπτύξει τους δικούς της κώδικες και τους δικούς της κανόνες, αφού μόνο εκεί, στις υδάτινες διαδρομές, στα αυλάκια υπερχειλίσιμης και στους πλωτήρες, μπορούν να έχουν «μια αίσθηση άνεσης και τάξης που απουσιάζει από την επίγεια ζωή». Η δική τους, «μυστική Βαλχάλα» είναι ένα βραχυβίο βίωμα απέκδυσης από κάθε είδους ιδιότητα και κοινωνική κατηγοριοποίηση, «στην πισίνα είμαστε μόνο ένα από τα ακόλουθα τρία: κολυμ-

βητές των γρήγορων διαδρομών, των διαδρομών μεσαίας ταχύτητας ή αργοί».

Τα μέλη της μυστικής λέσχης της πισίνας είναι οι σύγχρονοι Πρωτόπλαστοι, που με την απελευθερωτική δύναμη του νερού, επιπλέον και μεταμορφώνονται σε όντα γοητευτικά, χωρίς ηλικία, χωρίς ρυτίδες, σε πλάσματα με δυνατότητες κι όχι ανίσχυρα από αδυναμίες και φόβους, όπως είναι στην επιφάνεια της γης. Στα πρώτα κεφάλαια αναρωτιόμαστε εάν πίσω από το «εμείς» κρύβεται η Οτσούκα ως μέλος αυτής της ιδιότυπης κάστας ανθρώπων, σίγουρα όμως η Άλις, η μετέπειτα μητέρα, που κάνει τη μνήμη της, ξεπροβάλλει από τις πρώτες σελίδες ως ένα ακόμη υδάτινο πλάσμα, προστατευμένο από τα δεινά της έξω από την πισίνα ζωής.

Άιρηνς, η γαλήνη του κάτω κόσμου – ένας αντεστραμμένος συμβολισμός του κάτω κόσμου, η άνοδος στο «Κολυμπώντας» οδηγεί στην Κόλαση, η κάρδος στην προσωπική νιρβάνα – διατάσσεται από την εμφάνιση μιας ρωγμής στον πάτο της πισίνας. Η ιστορία της Οτσούκα πλέον αποκατά στοιχεία θρίλερ και ομαδικής παραίσθησης για την προέλευση αυτής της ρωγμής. Η συλλογική ευδαιμονία μετατρέπεται σε συλλογική αγωνία, η ρωγμή είναι το καμπανάκι, η προειδοποίηση ότι ο παράδεισος της πισίνας δέχθηκε επίθεση και παραδίνεται σταδιακά και ανέκκλητα στην

Ένας λεπταίσθητος στοχασμός πάνω στα μικρά διαλείμματα της απώλειας μνήμης.

ανηλεή πραγματικότητα της έξω, επάνω ζωής.

Η συγγραφέας, συνεχίζοντας την πετυχημένη δομική στρατηγική της εναλλαγής της απεύθυνσης στον αναγνώστη, στα επόμενα κεφάλαια, τα πλέον βουτηγμένα στην προσωπική δυστυχία, εστιάζει στη μία, στη μοναδική, στη Μπέτρα, στην ανέμελη και χαριτωμένα ξεκασιάρα Άλις

Όλα στην πισίνα είναι ήρεμα και γαλήνια. Μέχρι τη στιγμή που η κάρδος στην προσωπική νιρβάνα διατάσσεται από την εμφάνιση μιας ρωγμής,

συμβάλλει στη σκιαγράφηση ενός δυστοπικού περιβάλλοντος, όπου κάθε χειρονομία προς τον ασθενή, η παραμικρή φροντίδα, έχουν ένα κόστος. Η Άλις περιθάλπεται και η κόρη, όπως και οι συγγενείς και φίλοι, την επισκέπτονται, εισερχόμενοι στο ίδρυμα με ενochές και αγωνία για το πώς θα την βρουν και αποχωρώντας με μια απαιτητή αίσθηση «αγαθοεργίας». Ποιος θέλει να μένει για πολύ εκεί που φοβάται ότι μπορεί να καταλήξει;

Το κομμάτι με την περιγραφή του ιδρύματος λειτουργεί ως μια δυσοίωνη γέφυρα για την πλήρη κατάβαση στην κόλαση της προσωπικής αποσύνησης της

μητέρας, όσο τα μικρά νήματα, που την ένωναν με τους αγαπημένους της, κόβονται και καταστρέφονται.

Ωστόσο, παρά τη σταδιακή φόρτιση, η Οτσούκα, ενώ παραθέτει αντικείμενα και συνδέσεις, που προκαλούν συγκίνηση, δεν καταφεύγει ούτε στιγμή σε συναισθηματικές εξάρσεις ή απότομες κλιμακώσεις. Το δράμα εκτυλίσσεται σαν μια ήρεμη βουτιά από εκείνες τις ημέρες στον χαμένο παράδεισο της υπόγειας πισίνας.

Στο φινάλε της ιστορίας, το πιο προσωπικό κεφάλαιο, το διαποτισμένο από την απελπισία της κόρης, επιβεβαιώνεται ότι το «Κολυμπώντας» δεν είναι ακόμη ένα βιβλίο για το δράμα της απώλειας μνήμης, αλλά πρωτίστως ένας λεπταίσθητος στοχασμός πάνω στα μικρά διαλείμματα της ζωής, όπου το μυαλό μαζεύει σαν σφουγγάρι ό,τι συμβαίνει: τις λυτρωτικές παύσεις των υδάτινων διαδρομών, τις ιστορίες, που φέρει ο καθένας – η Άλις έχει βιώσει εκτοπισμούς, ερωτικές απογοητεύσεις, αλλά και συζυγική τρυφερότητα, παιδιά, συνθήκες, αποφάσεις ή ξαφνικά ταξίδια –, τη στοργή, που καταπνίγεται συχνά και αποσιωπάται, αλλά τελικά ξεκλύεται ορμητικά μπροστά στον φόβο της απώλειας. Η μνήμη του άλλου, που χάνεται, συμπαρασύρει κι εμάς, όπως έχουμε αποτυπωθεί σε αυτήν και όπως ποτέ δεν θα υπάρξουμε ξανά. Κι αυτός είναι ένας μεγάλος φόβος.